

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA VICEPREȘEDINTELUI CURȚII

3 decembrie 2014*

„Măsuri provizorii — Recurs — Cerere de suspendare a executării unei hotărâri prin care se respinge o acțiune în anulare — Cerere prin care se urmărește în esență suspendarea executării deciziei care face obiectul acestei acțiuni — Fumus boni iuris — Ajutoare de stat — Împrejurări excepționale care rezultă din criza financiară — Noțiunea «ajutor» — Compatibilitate cu piața internă — Motivare”

În cauza C-431/14 P-R,

având ca obiect o cerere de măsuri provizorii în temeiul articolelor 278 TFUE și 279 TFUE, introdusă la 30 septembrie 2014,

Republica Elenă, reprezentată de I. Chalkias și de A. Vasilopoulou, în calitate de agenți,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de A. Bouchagiar, de R. Sauer și de D. Triantafyllou, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

VICEPREȘEDINTELE CURȚII,

după ascultarea avocatului general, doamna E. Sharpston,

dă prezenta

Ordonanță

- 1 Prin intermediul recursului său, după la grefa Curții la 19 septembrie 2014, Republica Elenă a solicitat Curții anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene Grecia/Comisia (T-52/12, EU:T:2014:677, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care s-a respins acțiunea sa având ca obiect anularea Deciziei 2012/157/UE a Comisiei din 7 decembrie 2011 privind ajutoarele compensatorii plătite de Agenția Elenă de Asigurări Agricole (ELGA) în cursul anilor 2008 și 2009 (JO 2012, L 78, p. 21, denumită în continuare „decizia în litigiu”).
- 2 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 30 septembrie 2014, Republica Elenă a introdus o cerere de măsuri provizorii în temeiul articolelor 278 TFUE și 279 TFUE prin care urmărea în special suspendarea de către Curte a executării hotărârii atacate până la pronunțarea hotărârii în recurs.

* Limba de procedură: greaca.

Istoricul cauzei și hotărârea atacată

- 3 Agenția Elenă de Asigurări Agricole (ELGA) este un organism de utilitate publică care a fost instituit prin Legea 1790/1988 (FEK A' 134/20.6.1988). ELGA este o persoană juridică de drept privat care aparține integral statului. Activitatea sa constă printre altele în asigurarea producției vegetale și animale, a capitalului vegetal și a capitalului animal al exploatațiilor agricole în cazul unor daune rezultate în urma unor riscuri naturale.
- 4 În aplicarea articolului 3a din Legea 1790/1988, introdus prin Legea 2945/2001 (FEK A' 223/8.10.2001), regimul de asigurare la ELGA este obligatoriu și acoperă riscurile naturale. Potrivit articolului 5a din Legea 1790/1988, introdus prin Legea 2040/1992 (FEK A' 70/23.4.1992), o contribuție specială la asigurări în favoarea ELGA este impusă producătorilor agricoli care sunt beneficiari ai acestui regim de asigurare.
- 5 Prin Decretul interministerial 262037 al ministrului economiei și al ministrului dezvoltării rurale și al alimentației din 30 ianuarie 2009 privind compensarea cu titlu excepțional pentru daunele cauzate producției agricole (FEK B' 155/2.2.2009), Republica Elenă a prevăzut că ELGA va plăti cu titlu excepțional compensații în valoare de 425 de milioane de euro pentru diminuarea producției anumitor culturi vegetale, survenită în timpul campaniei agricole din 2008 din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile. Din acest decret ar rezulta că cheltuielile cauzate de aplicarea sa care sunt în sarcina bugetului ELGA ar fi finanțate printr-un împrumut contractat de acest organism de la bănci, cu garanția statului.
- 6 Prin scrisoarea din 20 martie 2009, trimisă ca răspuns la o solicitare de informații a Comisiei Europene, Republica Elenă a informat-o pe aceasta că ELGA a plătit indemnizații agricultorilor în anul 2008 pentru daunele acoperite de asigurare, în cuantum de 386 986 648 de euro. Acest cuantum provenea, în parte, din contribuții la asigurări plătite de producători, în valoare de 88 353 000 de euro, și, în parte, din venituri obținute pe baza unui împrumut de 444 de milioane de euro contractat de ELGA, rambursabil în zece ani, de la o bancă, cu garanția statului.
- 7 Prin decizia din 27 ianuarie 2010 (JO C 72, p. 12), Comisia a inițiat procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE, în cauza C 3/10 (ex NN 39/09), privind plățile de compensații efectuate de ELGA în anii 2008 și 2009 (denumite în continuare „ajutoarele în cauză”). La 7 decembrie 2011, Comisia a adoptat decizia în litigiu.
- 8 Articolele 1-3 din partea dispozitivă a deciziei în litigiu sunt redactate după cum urmează:

„Articolul 1

(1) Indemnizațiile plătite de [ELGA] producătorilor agricoli în cursul anilor 2008 și 2009 constituie ajutoare de stat.

(2) Ajutoarele compensatorii acordate în 2008 în temeiul regimului de asigurare specială obligatorie sunt compatibile cu piața internă în ceea ce privește ajutoarele în valoare de 349 493 652,03 [euro] pe care ELGA le-a acordat producătorilor pentru a repara pierderile înregistrate în producția lor vegetală, precum și în ceea ce privește pierderile înregistrate în producția vegetală din cauza ursului, în valoare de 91 500 [euro], și măsurile corective luate în cadrul ajutoarelor menționate anterior. Ajutoarele compensatorii care corespund sumei restante și care au fost plătite în 2008 în temeiul regimului de asigurare specială sunt incompatibile cu piața internă.

(3) Ajutoarele compensatorii în valoare de 27 614 905 [euro] care au fost acordate în 2009 în temeiul [decretului interministerial] sunt compatibile cu piața internă.

Ajutoarele compensatorii în valoare de 387 404 547 [de euro], care au fost acordate producătorilor anterior datei de 28 octombrie 2009, sunt incompatibile cu piața internă. Această concluzie nu aduce atingere ajutoarelor care, la momentul acordării, îndeplineau toate condițiile stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 [al Comisiei din 20 decembrie 2007 privind aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] ajutoarelor *de minimis* în sectorul producției de produse agricole (JO L 337, p. 35)].

Articolul 2

(1) [Republica Elenă] ia toate măsurile necesare pentru a recupera, de la beneficiari, ajutoarele incompatibile vizate la articolul 1 și puse deja, ilegal, la dispoziția acestora.

(2) Ajutoarele care trebuie recuperate includ dobânzile calculate începând de la data la care ajutoarele au fost puse la dispoziția beneficiarilor, până la data recuperării acestora.

[...]

(4) Recuperarea se efectuează fără întârziere și în conformitate cu procedurile prevăzute de dreptul național, cu condiția ca acestea să permită executarea imediată și efectivă a prezentei decizii.

Articolul 3

Recuperarea ajutorului la care se face referire la articolul 1 alineatele (2) și (3) este imediată și efectivă. [Republica Elenă] se asigură că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării acesteia.”

- 9 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 februarie 2012, Republica Elenă a introdus o acțiune prin care urmărea anularea deciziei în litigiu. Prin act separat depus la grefa Tribunalului în aceeași zi, Republica Elenă a formulat, în temeiul articolelor 278 TFUE și 279 TFUE, o cerere de măsuri provizorii, având ca obiect suspendarea executării deciziei în litigiu. Prin Ordonanța președintelui Tribunalului Grecia/Comisia (T-52/12 R, EU:T:2012:447), a fost suspendată executarea deciziei în litigiu, în măsura în care această decizie obliga Republica Elenă să recupereze de la beneficiari sumele plătite.
- 10 Republica Elenă a invocat șapte motive de anulare a deciziei în litigiu. Primul motiv era întemeiat pe interpretarea și pe aplicarea eronată de către Comisie a dispozițiilor articolului 107 alineatul (1) TFUE și ale articolului 108 TFUE coroborate cu dispozițiile Legii 1790/1988, precum și pe aprecierea eronată a situației de fapt privind plățile compensatorii efectuate în anul 2009. Al doilea motiv era întemeiat pe aprecierea eronată a situației de fapt și pe încălcarea unei norme fundamentale de procedură săvârșite de Comisie, precum și pe insuficiența motivării, atunci când a concluzionat că plățile compensațiilor efectuate în anul 2009 constituiau ajutoare de stat ilegale. Al treilea motiv era întemeiat pe interpretarea și pe aplicarea eronată a articolelor 107 TFUE și 108 TFUE, precum și pe insuficiența motivării, în măsura în care Comisia a inclus, în quantumul ajutoarelor care trebuie recuperate, suma de 186 011 000,60 euro corespunzând cotizațiilor plătite de către agricultori în anul 2008 și în anul 2009 în temeiul regimului de asigurare obligatorie la ELGA. Al patrulea motiv, invocat în subsidiar, era întemeiat pe interpretarea și pe aplicarea eronată a articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE și pe utilizarea greșită de către Comisie a puterii sale de apreciere în materia ajutoarelor de stat, pentru motivul că plățile efectuate în anul 2009 ar fi trebuit considerate ca fiind compatibile cu piața internă în temeiul acestei dispoziții. Al cincilea motiv, invocat de asemenea în subsidiar, era întemeiat pe încălcarea de către Comisie a articolului 39 TFUE, a articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE și a articolului 296 TFUE, precum și a mai multor principii generale de drept, din cauza neaplicării Comunicării Comisiei privind cadrul comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice, publicată la 22 ianuarie 2009 (JO 2009, C 16, p. 1, denumită în continuare „Comunicarea privind cadrul comunitar temporar”), de la data de 17 decembrie 2008, dată de la care era aplicabil acest cadru, întreprinderilor

active în sectorul producției agricole primare. Al șaselea motiv, invocat de asemenea în subsidiar, era întemeiat pe erori de apreciere și de calcul săvârșite de Comisie în determinarea cuantumului ajutoarelor care trebuie recuperate. Al șaptelea motiv era întemeiat pe interpretarea și pe aplicarea eronată de către Comisie a Orientărilor privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier 2007-2013 (JO 2006, C 319, p. 1) și pe utilizarea greșită a puterii sale de apreciere în ceea ce privește compensațiile plătite în anul 2008 pentru pierderile cauzate de urs producției vegetale.

- 11 Întrucât a considerat că niciunul dintre aceste șapte motive nu era întemeiat, Tribunalul a respins în întregime acțiunea prin hotărârea atacată.

Concluziile părților

- 12 Republica Elenă solicită Curții:

- suspendarea executării hotărârii atacate care a confirmat decizia în litigiu, stabilind că ajutoarele în cauză erau ilegale, până când Curtea se va pronunța asupra recursului și,
- în subsidiar, suspendarea executării hotărârii atacate întrucât decizia în litigiu pe care a confirmat-o se raportează la sume mai mici de 15 000 de euro pe beneficiar, care este plafonul ajutoarelor *de minimis* autorizate prin Regulamentul (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* în sectorul agricol (JO L 352, p. 9), sau, în cazul respingerii acestei cereri, întrucât decizia în litigiu se raportează la sume mai mici de 7 500 de euro pe beneficiar, care este plafonul ajutoarelor *de minimis* autorizate prin Regulamentul nr. 1535/2007, sau dispunerea oricărei alte măsuri pe care Curtea o va considera adecvată.

- 13 Comisia solicită Curții:

- respingerea cererii de suspendare a executării și
- obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la cererea de măsuri provizorii

- 14 Trebuie amintit că, potrivit articolului 60 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, un recurs împotriva unei hotărâri a Tribunalului nu are, în principiu, efect suspensiv. Cu toate acestea, în aplicarea articolului 278 TFUE, în măsura în care consideră că împrejurările o impun, Curtea poate ordona suspendarea executării hotărârii atacate (Ordonanța președintelui Curții Front national și Martinez/Parlamentul, C-486/01 P-R și C-488/01 P-R, EU:C:2002:116, punctul 71).
- 15 În speță, astfel cum Comisia a arătat în mod întemeiat, cererea de măsuri provizorii urmărește, implicit, dar clar, nu numai dispunerea de către Curte a suspendării executării hotărârii atacate, ci, în plus și mai exact, dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu.
- 16 În această privință, faptul că cererea de măsuri provizorii are ca obiect suspendarea deciziei în litigiu, depășind astfel suspendarea executării hotărârii atacate, nu determină inadmisibilitatea prezentei cereri de măsuri provizorii.
- 17 Desigur, în cadrul articolului 278 TFUE, măsurile solicitate nu pot depăși în principiu cadrul formal al recursului pe care se grefează. Totuși, trebuie arătat de asemenea că, în temeiul unei jurisprudențe constante, o cerere de suspendare a executării nu poate fi concepută, în afara unor împrejurări excepționale, împotriva unei decizii negative, acordarea unei suspendări neputând avea ca efect

modificarea situației recurente (a se vedea Ordonanța președintelui Curții Front National și Martinez/Parlamentul, EU:C:2002:116, punctul 73 și jurisprudența citată). Hotărârea atacată fiind asimilabilă unei decizii negative în măsura în care prin aceasta Tribunalul a respins în întregime acțiunea introdusă de Republica Elenă și ținându-se seama de faptul că obligația de rambursare a ajutoarelor în cauză decurge din decizia în litigiu, anumite motive legate de dreptul la protecție jurisdicțională efectivă impun ca cererea recurente, în speță, de suspendare a executării deciziei în litigiu să fie admisibilă (a se vedea prin analogie Ordonanța președintelui Curții Le Pen/Parlamentul, C-208/03 P-R, EU:C:2003:424, punctele 78-88).

- 18 Trebuie să se adauge că prezenta cerere de măsuri provizorii se întemeiază și pe articolul 279 TFUE, dispoziție în temeiul căreia Curtea poate dispune măsurile provizorii necesare în cauzele cu care este sesizată.
- 19 Articolul 160 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Curții prevede că cererile de măsuri provizorii trebuie să indice „obiectul litigiului, împrejurările care demonstrează urgența, precum și motivele de fapt și de drept care justifică la prima vedere dispunerea măsurii provizorii solicitate”. Astfel, suspendarea executării și celelalte măsuri provizorii pot fi încuviințate de către judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii dacă s-a stabilit că acordarea acestora este justificată la prima vedere în fapt și în drept (*fumus boni iuris*) și că sunt urgente, în sensul că, pentru evitarea unui prejudiciu grav și ireparabil pentru interesele părții care le solicită, este necesar să fie dispuse și să își producă efectele înainte de decizia din litigiul principal. Aceste condiții sunt cumulative, astfel încât cererile de măsuri provizorii trebuie respinse în cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită. Judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii, dacă este cazul, pune în balanță interesele respective (Ordonanța președintelui Curții Technische Glaswerke Ilmenau/Comisia, C-404/04 P-R, EU:C:2005:267, punctele 10 și 11, precum și jurisprudența citată, și Ordonanța vicepreședintelui Curții Comisia/ANKO, C-78/14 P-R, EU:C:2014:239, punctul 14).
- 20 În ceea ce privește condiția referitoare la existența *fumus boni iuris*, aceasta este îndeplinită atunci când există, în stadiul procedurii privind măsurile provizorii, un diferend juridic sau factual important a cărui soluție nu se impune de la bun început, astfel încât, la prima vedere, acțiunea principală nu este nefondată (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții Publishers Association/Comisia, 56/89 R, EU:C:1989:238, punctul 31, precum și Ordonanța președintelui Curții Comisia/Artegoda și alții, C-39/03 P-R, EU:C:2003:269, punctul 40). Astfel, întrucât finalitatea procedurii referitoare la măsurile provizorii este de a garanta deplina eficacitate a deciziei definitive ulterioare, evitând o lacună în protecția juridică asigurată de Curte, judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii trebuie să se limiteze la a aprecia „la prima vedere” temeinicia motivelor invocate în cadrul litigiului pe fond pentru a stabili dacă există o probabilitate de succes al acțiunii principale suficient de mare [Ordonanța vicepreședintelui Curții Comisia/Germania, C-426/13 P(R), EU:C:2013:848, punctul 41].
- 21 În prezentul context, împrejurarea potrivit căreia cererea de măsuri provizorii urmărește mai degrabă dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu decât cea a hotărârii atacate determină consecințe asupra aprecierii existenței *fumus boni iuris* (Ordonanța președintelui Curții Technische Glaswerke Ilmenau/Comisia, EU:C:2005:267, punctul 16).
- 22 Astfel, oricât de serioase ar putea fi motivele și argumentele invocate de recurentă împotriva hotărârii atacate, ele nu pot fi suficiente pentru a justifica în drept, singure, suspendarea executării deciziei în litigiu. Pentru a dovedi că este îndeplinită condiția privind *fumus boni iuris*, Republica Elenă ar trebui să reușească în plus să demonstreze că motivele și argumentele invocate împotriva legalității deciziei menționate, în cadrul acțiunii în anulare, sunt de natură să justifice la prima vedere dispunerea suspendării solicitate (a se vedea prin analogie Ordonanța președintelui Curții Le Pen/Parlamentul, EU:C:2003:424, punctul 90).

- 23 Pe de altă parte, trebuie arătat că, deși judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii în primă instanță a concluzionat în sensul existenței *fumus boni iuris* în stadiul cererii de măsuri provizorii introduse în cadrul acțiunii în anulare (Ordonanța președintelui Tribunalului Grecia/Comisia, EU:T:2012:447), Tribunalul a respins totuși pe fond ansamblul motivelor invocate de recurentă în hotărârea atacată.
- 24 În consecință, în ceea ce privește prezenta cerere de măsuri provizorii, aprecierea condiției privind existența *fumus boni iuris* trebuie să ia în considerare împrejurarea potrivit căreia decizia în litigiu, căreia i se solicită suspendarea executării, a fost deja examinată, atât în fapt, cât și în drept, de o instanță a Uniunii, iar aceasta a statuat că acțiunea îndreptată împotriva respectivei decizii nu era întemeiată (Ordonanța președintelui Curții Technische Glaswerke Ilmenau/Comisia, EU:C:2005:267, punctul 19). Necesitatea invocării, în cadrul prezentei cereri de măsuri provizorii, a unor motive de drept care par, la prima vedere, deosebit de serioase decurge, așadar, din faptul că aceste motive trebuie să poată pune la îndoială aprecierea Tribunalului care a statuat pe fond cu privire la argumentația invocată de Republica Elenă în primă instanță (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții Technische Glaswerke Ilmenau/Comisia, EU:C:2005:267, punctul 20).
- 25 Republica Elenă invocă trei motive în susținerea cererii sale de măsuri provizorii.
- 26 Prin intermediul primului motiv de recurs, care se împarte în două aspecte, astfel cum este expus în cererea de măsuri provizorii, Republica Elenă reproșează Tribunalului, în esență, faptul că nu a respectat consecințele juridice care decurg din împrejurarea că o parte semnificativă din ajutoarele în cauză, și anume aproximativ 186 000 000 de euro, corespundea cotizațiilor de asigurare obligatorie plătite către ELGA de către agricultorii înșiși.
- 27 În primul rând, Tribunalul ar fi încălcat articolul 107 alineatul (1) TFUE în măsura în care această parte a ajutorului nu poate fi considerată ca fiind acordată prin intermediul resurselor de stat, întrucât nu s-a aflat niciodată la dispoziția statului. Totuși, Tribunalul a amintit, la punctele 117-120 din hotărârea atacată, jurisprudența constantă a Curții și a Tribunalului potrivit căreia împrejurări precum cele invocate de Republica Elenă cu privire la proveniența resurselor utilizate pentru finanțarea ajutoarelor, în special natura lor inițial privată, în calitate de contribuții plătite de operatori în cadrul unui regim de subvenții de care beneficiază anumiți operatori economici dintr-un sector dat, nu se opun ca acestea să fie considerate ca fiind prelevate din resurse de stat (a se vedea în acest sens Hotărârea Steinike & Weinlig, 78/76, EU:C:1977:52, punctul 22, Hotărârea PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punctul 58, Hotărârea Franța/Comisia, C-482/99, EU:C:2002:294, punctele 23, 24 și 37, precum și Hotărârea Doux Élevage și Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, EU:C:2013:348, punctul 35 și jurisprudența citată).
- 28 Tribunalul a aplicat, la punctele 121-129 din hotărârea atacată, această jurisprudență împrejurărilor factuale din prezenta cauză. După ce a amintit în special la punctul 122 din hotărârea atacată că Curtea a statuat deja că prestațiile furnizate de ELGA erau finanțate din resurse de stat și că acestea erau imputabile statului (Hotărârea Freskot, C-355/00, EU:C:2003:298, punctul 81), a analizat natura și proveniența plăților compensatorii efectuate de ELGA în anul 2008, pe baza situației de fapt stabilite în fața sa, concluzionând că acestea proveneau, în parte, din contribuții la asigurări și, în parte, din venituri obținute pe baza unui împrumut. Astfel, Tribunalul a dedus că erau finanțate din resurse de stat, inclusiv partea lor care putea fi atribuită acestor cotizații, în măsura în care legislația națională prevede că respectivele cotizații trebuie contabilizate ca venituri ale statului. Acesta s-a pronunțat în același sens, la punctele 130-133 din hotărârea atacată, în ceea ce privește plățile efectuate în anul 2009 care erau finanțate dintr-un împrumut realizat cu garanția statului.
- 29 În al doilea rând, Tribunalul ar fi încălcat articolul 107 alineatul (1) TFUE întrucât nu ar fi expus motivele pentru care trebuia considerat că ajutoarele în cauză conferă un avantaj ilicit beneficiarilor lor, de natură să denatureze concurența în interiorul Uniunii, deși aceste ajutoare corespundeau în parte cotizațiilor plătite către ELGA de către aceiași beneficiari. Totuși, Tribunalul a expus în detaliu,

la punctele 59-64 din hotărârea atacată, motivele pentru care ajutoarele menționate constituiau de fapt un avantaj pentru beneficiari, în pofida plății acestor cotizații. Acesta a amintit de asemenea printre altele, la punctele 66-68 din hotărârea atacată, că, conform unei jurisprudențe constante a Curții, articolul 107 alineatul (1) TFUE nu diferențiază în funcție de cauze sau de obiective măsurile de intervenție de stat, astfel încât caracterul compensator sau social al ajutoarelor în cauză nu este suficient pentru a le exclude de la calificarea de ajutoare în sensul acestei dispoziții (Hotărârea Franța/Comisia, C-251/97, EU:C:1999:480, punctul 37, Hotărârea Spania/Comisia, C-409/00, EU:C:2003:92, punctul 48, precum și Hotărârea France Télécom/Comisia, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punctul 17 și jurisprudența citată).

- 30 În plus, Tribunalul a arătat la punctul 102 și următoarele din hotărârea atacată că, potrivit unei jurisprudențe constante, concurența este denaturată din momentul în care o măsură înlesnește sarcinile întreprinderii beneficiare și consolidează astfel poziția acesteia în raport cu alte întreprinderi concurente. Acesta a precizat că, în privința respectivă, Comisia nu este obligată să demonstreze efectul real al acestei măsuri asupra schimburilor comerciale dintre statele membre și nici să dovedească o denaturare efectivă a concurenței (a se vedea Hotărârea Italia/Comisia, C-372/97, EU:C:2004:234, punctul 44, precum și Hotărârea Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, EU:C:2006:416, punctul 131 și jurisprudența citată). Tribunalul a adăugat de asemenea că acest efect asupra concurenței, la fel ca și incidența asupra schimburilor comerciale intracomunitare, există în pofida importanței relativ scăzute a ajutoarelor sau a dimensiunilor relativ modeste ale întreprinderilor beneficiare, din moment ce sectorul în cauză este deosebit de expus concurenței, aceasta fiind situația sectorului agricol, în special în speță (a se vedea în acest sens Hotărârea Spania/Comisia, C-114/00, EU:C:2002:508, punctul 47, precum și Hotărârea Grecia/Comisia, C-278/00, EU:C:2004:239, punctele 69 și 70).
- 31 În consecință, argumentele invocate de Republica Elenă în cadrul primului motiv, astfel cum este expus în cererea de măsuri provizorii, repun în discuție, în realitate, aplicarea de către Tribunal a jurisprudenței constante a Curții la situația de fapt constatată de acesta în hotărârea atacată. Republica Elenă nu explică nici prin ce ar fi denaturat Tribunalul această situație de fapt. Astfel, aceste argumente nu permit să se concluzioneze că primul aspect al primului motiv prezintă un grad de probabilitate de succes suficient de ridicat pentru a justifica dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu.
- 32 Prin intermediul celui de al doilea motiv, astfel cum este prezentat în cererea de măsuri provizorii, Republica Elenă susține, în esență, că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că plățile compensatorii din anul 2009 au constituit pentru beneficiari un avantaj financiar selectiv, de natură să denatureze concurența și care poate afecta schimburile comerciale dintre statele membre, fără a ține seama de împrejurările excepționale în care se afla economia greacă și în special sectorul său agricol. Limitându-se la aplicarea jurisprudenței Curții rezumate la punctele 29 și 30 din prezenta ordonanță, Tribunalul ar fi interpretat-o greșit, având în vedere faptul că hotărârile în discuție privesc avantaje financiare acordate în condiții normale de funcționare a economiei, și nu ar fi ținut seama de faptul că alte hotărâri pronunțate în materia ajutoarelor de stat, în special Hotărârile Belgia/Comisia (C-75/97, EU:C:1999:311, punctele 66 și 67), Italia/Comisia (C-310/99, EU:C:2002:143, punctele 98 și 99), precum și Italia/Comisia (EU:C:2004:234, punctul 104), formulează rezerve pentru a permite să se facă față împrejurărilor excepționale.
- 33 În această privință, Comisia arată în mod întemeiat că jurisprudența privind calificarea drept „ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat”, în sensul articolului 107 TFUE, în special cea rezumată la punctele 29 și 30 din prezenta ordonanță, trebuie aplicată în speță, această calificare fiind independentă de împrejurările, în special economice, în care sunt acordate aceste avantaje financiare și de motivele pentru care sunt dispuse. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un ajutor pentru a fi declarat compatibil cu piața internă sunt definite la alineatele (2) și (3) ale acestui articol. Articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, deși fără incidență în privința calificării unui avantaj ca fiind ajutor de stat, permite Comisiei, dacă este cazul, să declare compatibil cu piața internă un ajutor care este destinat să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat

membru. În privința jurisprudenței invocate de Republica Elenă și citate la punctul anterior din prezenta ordonanță, este suficient să se constate că ea nu se aplică pentru calificarea unui ajutor drept măsură de stat, ci pentru recuperarea ajutoarelor, din moment ce acestea au fost declarate incompatibile cu piața internă.

- 34 Astfel, în cadrul celui de al doilea motiv de recurs, astfel cum este expus în cererea de măsuri provizorii, Republica Elenă încearcă să repună în discuție aplicarea de către Tribunal a jurisprudenței constante a Curții în cazul situației de fapt constatate de acesta în hotărârea atacată. Republica Elenă nu explică nici prin ce anume Tribunalul ar fi denaturat această situație de fapt. În consecință, al doilea motiv nu prezintă mai mult decât primul motiv un grad suficient de mare de probabilitate de succes pentru a justifica dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu solicitate în cadrul prezentei proceduri.
- 35 Prin intermediul primului aspect al celui de al treilea motiv de recurs, astfel cum este expus în cererea de măsuri provizorii, Republica Elenă reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE întrucât nu a sancționat aprecierea eronată a acestei dispoziții de către Comisie. În opinia Republicii Elene, Tribunalul ar fi trebuit să statueze că articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE era direct aplicabil în speță, ținând seama de împrejurările excepționale care afectau economia greacă în anul 2009, sau, cel puțin, să sancționeze eroarea săvârșită de Comisie din cauza faptului că nu ar fi aplicat această dispoziție. Astfel, Tribunalul, la fel ca și Comisia, ar fi săvârșit o eroare de drept considerând că dispoziția menționată nu trebuia să fie aplicată în afara ipotezelor specifice avute în vedere de Comunicarea privind cadrul comunitar temporar.
- 36 În această privință, Tribunalul a amintit la punctele 159 și 160 din hotărârea atacată că, conform unei jurisprudențe constante a Curții, toate derogările de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața internă, prevăzut la articolul 107 alineatul (1) TFUE, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (Hotărârea Germania/Comisia, C-277/00, EU:C:2004:238, punctul 20 și jurisprudența citată). Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, amintită de asemenea de Tribunal la punctul 161 din hotărârea atacată, Comisia beneficiază, pentru aplicarea articolului 107 alineatul (3) TFUE, de o largă putere de apreciere a cărei exercitare implică evaluări complexe de ordin economic și social (Hotărârea Germania și alții/Kronofrance, C-75/05 P și C-80/05 P, EU:C:2008:482, punctul 59, precum și jurisprudența citată). De altfel, recunoașterea eventualei incompatibilități a unui ajutor cu piața internă rezultă, sub controlul instanței Uniunii, dintr-o procedură adecvată a cărei punere în aplicare intră în sfera răspunderii Comisiei (Hotărârea DM Transport, C-256/97, EU:C:1999:332, punctul 16 și jurisprudența citată).
- 37 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, în special Hotărârile Germania și alții/Kronofrance (EU:C:2008:482, punctele 60 și 61, precum și jurisprudența citată) și Holland Malt/Commission (C-464/09 P, EU:C:2010:733, punctele 46 și 47), amintită de Tribunal la punctele 186 și 187 din hotărârea atacată, precum și de Comisie în considerentul (92) al deciziei în litigiu, în special Hotărârea Germania/Comisia (C-288/96, EU:C:2000:537, punctul 62), adoptând unele norme de conduită și anunțând, prin publicarea lor, că le va aplica pe viitor cazurilor vizate de acestea, Comisia se autolimitează în exercitarea puterii sale de apreciere și nu se poate îndepărta de aceste norme fără a fi sancționată, dacă este cazul, pentru o încălcare a unor principii generale de drept, precum egalitatea de tratament sau protecția încrederii legitime. Astfel, în domeniul particular al ajutoarelor de stat, Curtea a subliniat deja că Comisia este ținută de cadrele și comunicările pe care le adoptă, în măsura în care acestea nu se îndepărtează de normele tratatului în acest domeniu.
- 38 Tribunalul a analizat împreună, la punctele 146-189 din hotărârea atacată, toate criticile invocate de Republica Elenă în cadrul celui de al patrulea și al celui de al cincilea motiv privind aplicarea articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE la ajutoarele în cauză. Acesta a examinat astfel în detaliu și a respins, la punctele 148-166 din această hotărâre, argumentele care țin de al cincilea motiv privind excluderea cadrului comunitar temporar al ajutoarelor pentru întreprinderile active în sectorul agricol primar și, la punctele 168-184 din hotărârea menționată, pe cele referitoare la caracterul

neretroactiv al Comunicării Comisiei de modificare a cadrului comunitar temporar pentru ajutoarele de stat destinate favorizării accesului la finanțare în contextul crizei economice și financiare actuale (JO 2009, C 261, p. 2), care a extins posibilitatea de acordare a unui cuantum limitat de ajutor compatibil întreprinderilor active în sectorul producției agricole primare începând de la 28 octombrie 2009. La punctele 185-189 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins de asemenea argumentele legate de al patrulea motiv și care privesc lipsa aplicării directe de către Comisie a articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE în afara ipotezelor vizate în mod specific de versiunea Comunicării privind cadrul comunitar în vigoare la momentul acordării ajutoarelor în cauză.

- 39 Astfel, în ceea ce privește argumentul expus în cererea de măsuri provizorii potrivit căruia Tribunalul ar fi trebuit să aplice el însuși în mod direct articolul 107 alineatul (3) TFUE, trebuie arătat că aplicarea respectivei dispoziții aparține în primul rând Comisiei și că aceasta dispune de o largă putere de apreciere în această privință. În rest, este necesar să se constate că, prin intermediul primului aspect al celui de al treilea motiv de recurs, astfel cum este expus în cererea de măsuri provizorii, Republica Elenă urmărește să repună în discuție aplicarea de către Tribunal a jurisprudenței constante a Curții la situația de fapt constatată de acesta în hotărârea atacată. Republica Elenă nu explică nici în ce mod Tribunalul ar fi denaturat-o. În consecință, primul aspect al celui de al treilea motiv nu prezintă nici el un grad suficient de mare de probabilitate de succes pentru a justifica dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu.
- 40 În sfârșit, al doilea aspect al celui de al treilea motiv, astfel cum este prezentat în cererea de măsuri provizorii, este întemeiat pe o lipsă de motivare a hotărârii atacate, întrucât Tribunalul nu ar fi răspuns la critica, pretins formulată în fața sa, potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității întrucât a dispus recuperarea ajutoarelor în cauză în timp ce, la momentul adoptării deciziei în litigiu, situația sectorului agricol grecesc, deja foarte dificilă, s-a agravat mai mult de la plata acestor ajutoare.
- 41 Or, în cadrul celui de al cincilea motiv formulat în primă instanță, Republica Elenă a invocat un argument specific, întemeiat pe o pretinsă încălcare a principiului proporționalității. Astfel, aceasta a susținut că, neconferind un caracter retroactiv Comunicării Comisiei de modificare a cadrului comunitar temporar, pentru ca ajutoarele în cauză să poată fi declarate compatibile în acest temei, la fel ca ajutoarele similare plătite ulterior agricultorilor din alte state membre, Comisia a încălcat în special principiul proporționalității. Recuperarea ajutoarelor în cauză ar fi o măsură cu consecințe importante pentru agricultorii greci și ar fi creat „situații și raporturi disproporționate”. Tribunalul a răspuns la această argumentație la punctele 175-179 din hotărârea atacată, arătând, în esență, că Republica Elenă nu a demonstrat că neaplicarea retroactivă a modificării acestui cadru a depășit limitele necesare pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză și că, în orice caz, situația acestui stat membru era diferită de cea a statelor membre care au acordat ajutoare similare după intrarea în vigoare a modificării menționate.
- 42 De asemenea, în măsura în care Republica Elenă a reproșat Comisiei, prin intermediul celui de al șaselea motiv invocat în primă instanță, că a săvârșit erori de apreciere și de calcul în determinarea valorii ajutoarelor care trebuie recuperate, întrucât nu a dedus ajutoarele care trebuie considerate ca fiind *de minimis* în raport cu reglementarea în vigoare, este suficient să se constate că Tribunalul a examinat în detaliu argumentele prezentate în susținerea acestui motiv și le-a respins în întregime la punctele 190-203 din hotărârea atacată. În special, amintind la punctul 194 din această hotărâre, că decizia în litigiu excludea în mod explicit de la calificarea ca fiind ajutoare incompatibile cu piața internă ajutoarele care, îndeplinind condițiile stabilite de Regulamentul nr. 1535/2007, trebuiau considerate ca fiind *de minimis*, Tribunalul a statuat printre altele la punctul 198 din hotărârea atacată că, conform jurisprudenței Curții, Comisia putea să se limiteze în mod valabil să constate obligația de a restitui ajutoarele în cauză și să lase autorităților naționale sarcina de a calcula cuantumul precis al sumelor care trebuie recuperate.

- 43 Rezultă din cele ce precedă că Tribunalul a răspuns la argumentele prezentate în mod explicit în cadrul celui de al cincilea și al celui de al șaselea motiv din primă instanță prin care Republica Elenă a invocat critici legate de caracterul disproporționat al recuperării ajutoarelor în cauză, dispusă de Comisie în decizia în litigiu. În schimb, în măsura în care Republica Elenă înțelege să facă referire, în cadrul prezentei proceduri privind măsurile provizorii, la alte argumente invocate în primă instanță referitoare la caracterul disproporționat al deciziei de recuperare, ținând seama de situația dificilă a sectorului agricol grecesc, este suficient să se constate că nu le-a identificat în mod adecvat în cererea de măsuri provizorii.
- 44 În consecință, judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii nu este în măsură să identifice, pe baza cererii de măsuri provizorii, critici specifice, formulate corespunzător în fața Tribunalului, referitoare la încălcarea principiului proporționalității din cauza deciziei de recuperare a ajutoarelor în cauză și având în vedere situația dificilă a sectorului agricol grecesc, la care Tribunalul nu ar fi răspuns în hotărârea atacată.
- 45 În orice caz, astfel cum arată Comisia, reiese din jurisprudența Curții că desființarea unui ajutor ilegal prin recuperarea acestuia este consecința constatării caracterului său ilegal, astfel încât recuperarea unui astfel de ajutor, în vederea restabilirii situației anterioare, nu poate fi, în principiu, considerată ca fiind o măsură disproporționată în raport cu obiectivele dispozițiilor din tratate în materia ajutoarelor de stat (Hotărârea Belgia/Comisia, C-142/87, EU:C:1990:125, punctul 66 și jurisprudența citată). Pe de altă parte, articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [108 TFUE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevede că, „[a]tunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar [...]. Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept [al Uniunii]”.
- 46 Or, trebuie să se constate că Republica Elenă, limitându-se, în cererea sa de măsuri provizorii, să evoce situația dificilă a sectorului său agricol, nu a explicat motivele pentru care judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii trebuia să concluzioneze, în opinia acesteia, că recuperarea ajutoarelor în cauză este o măsură disproporționată în raport cu obiectivul legitim al restabilirii situației anterioare plății lor. În consecință, al doilea aspect al celui de al treilea motiv, astfel cum a fost expus în cererea de măsuri provizorii, nu prezintă un grad suficient de mare de probabilitate de succes pentru a justifica dispunerea suspendării executării deciziei în litigiu.
- 47 Rezultă din ansamblul celor ce precedă că nu este îndeplinită condiția privind *fumus boni iuris*. În consecință, cererea de măsuri provizorii trebuie respinsă fără a fi nevoie să se examineze în speță condiția referitoare la urgență, nici să se pună în balanță interesele.

Pentru aceste motive, vicepreședintele Curții dispune:

- 1) **Respinge cererea de măsuri provizorii.**
- 2) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături